

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 9Cdo/277/2020                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 8114232116                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 30.11.2022                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Soňa Mesiarkinová        |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2022:8114232116.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobkyne W. W.Á., bytom X. XX, Š. J., zastúpenej PALŠA A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA spol. s r. o., so sídlom v Prešove, Masarykova 13, proti žalovanej Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom v Bratislave, Pribinova 19, IČO: 00 151 700, zastúpenej Majerník & Miháliková, s. r. o. advokátska kancelária, so sídlom v Bratislave, Cukrová 14, o zaplatenie 1.030 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 10C/49/2015, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. mája 2020 sp. zn. 24 Co/12/2019, takto

### rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 28. mája 2020 sp. zn. 24 Co 12/2019 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej aj odvolací súd) rozsudkom z 28. mája 2020 sp. zn. 24 Co/12/2019 potvrdil v poradí druhý rozsudok Okresného súdu Prešov (ďalej aj súd prvej inštancie, okresný súd) z 5. marca 2019 č. k. 10C/49/2015-172 a rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

1.1. Na rozdiel od svojho prvého rozsudku, ktorým zamietol súd prvej inštancie žalobu o zaplatenie 1 030 € s príslušenstvom (rozsudok Okresného súdu Prešov z 5. marca 2019 č.k. 10C/49/2015-172) a vyslovil neprijateľnosť zmluvných podmienok, vo svojom druhom rozsudku, súd prvej inštancie rozhodol vo výroku I., že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 1.030 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,05 % ročne z tejto sumy od 10. decembra 2014 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo výroku II. určil, že zmluvná podmienka uvedená v Osobitných poisťných podmienkach pre poistenie denného odškodného pri pobyte v nemocnici z dôvodu choroby (15ND/15NDJ) v čl. 3 s nadpisom „Čakacia doba“ bod 1. Čakacia doba začne plynúť dňom začiatku poistenia., bod 2. Dĺžka čakacej doby je stanovená v trvaní 2 mesiacov, je neprijateľná.

Vo výroku III. určil, že zmluvná podmienka uvedená v Osobitných poisťných podmienkach pre

poistenie chirurgického zákroku (B1) v čl. 3 s nadpisom „Čakacia doba“ bod 1. Čakacia doba začne plynúť dňom začiatku poistenia., bod 2. Dĺžka čakacej doby je stanovená v trvaní 6 mesiacov, je neprijateľná.

Rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške, ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

1.2. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že mal za preukázané, že dňa 17. marca 2014 bola medzi matkou žalobkyne (v tom čase zákonná zástupkyňa žalobkyne) a žalovanou uzavretá poistná zmluva životného poistenia č. 0370672800. Z lekárskej prepúšťacej správy vyplývalo, že žalobkyňa bola náhle hospitalizovaná 25. marca 2014 vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou J. A. Reimana v Prešove, pričom dátum ukončenia hospitalizácie bol 30. marca 2014. Prijatie bolo odporučené z dôvodu diagnostiky kameňa žlčníka s inou cholecystitídou bez prejavov obštrukcie, u žalobkyne bola dňa 26. marca 2014 vykonaná laparoskopicky cholecystectómia s opisom epikrízy, že 17-ročná pacientka bola prijatá na chirurgickú kliniku pre biliárne obtiaže, pričom záver tejto prepúšťacej správy bol označený ako cholecystitis chronica, cholecystolithiasis. Žalovaná odmietla nárok na poistné plnenie z vyššie uvedenej poistnej zmluvy z dôvodu, že v zmysle osobitných poistných podmienok pre poistenie denného odškodného pri pobyte v nemocnici je dĺžka čakacej doby stanovená v trvaní 2 mesiacov, teda čakacia doba trvala v danom prípade do 17. mája 2014, a rovnako v zmysle osobitných poistných podmienok pre poistenie chirurgického zákroku je dĺžka čakacej doby stanovená v trvaní 6 mesiacov, pričom v danom prípade by čakacia doba trvala do 17. septembra 2014. Z osobitných poistných podmienok pre poistenie denného odškodného pri pobyte v nemocnici z dôvodu choroby v čl. 3 s označením „čakacia doba“ vyplývalo, že čakacia doba začne plynúť dňom začiatku poistenia a dĺžka čakacej doby je stanovená v trvaní 2 mesiacov. Rovnako tak z osobitných poistných podmienok pre poistenie chirurgického zákroku v čl. 3 s označením „čakacia doba“ vyplývalo, že čakacia doba začne plynúť dňom začiatku poistenia, pričom dĺžka čakacej doby je stanovená v trvaní 6 mesiacov.

1.3. Súd prvej inštancie mal za to, že žalovaná nepreukázala, že v prípade žalobkyne šlo o chronickú chorobu, ktorá by bola dôvodom pre odmietnutie plnenia a zároveň zmluvné podmienky, ktoré bránia priznaniu plnenia z dôvodu existencie čakacích dôb sú neprijateľné. V prepúšťacej správe bolo síce uvedené u poistenej osoby cholecystitis chronica, avšak vzhľadom na tú skutočnosť, že žalobkyňa bola akútne operovaná, bolo možné prijať záver, že tento zákrok bol vykonaný po náhlom zhoršení zdravotného stavu, po podpise poistnej zmluvy. Žalovaná vo vzťahu k preukázaniu chronickej zdravotného stavu žalobkyne neprodukovala žiadne dôkazy, iba sa odvolávala na slovné spojenie cholecystitis chronica z vyššie uvedenej prepúšťacej správy.

1.4. Podľa názoru súdu prvej inštancie je neprípustné, že poistená osoba platí poistné za každý mesiac (v danom prípade išlo o mesačne dojednané poistné), avšak podľa poistných podmienok počas tzv. čakacej doby (2 mesiace od začiatku poistenia pri pobyte v nemocnici a 10 mesiacov pri chirurgickom zákroku) aj v prípade náhodnej poistnej udalosti žalovaná - poisťovňa by pri uplatňovaní týchto čakacích dôb nemusela plniť. Žalovaný požadoval poistné aj počas plynutia tzv. čakacích dôb, avšak počas týchto tzv. čakacích dôb týkajúcich sa poisteného ho nič nezaväzuje plniť ani pri náhodne vzniknutej poistnej udalosti, čo len potvrdzuje záver o neprijateľnosti celej takejto zmluvnej podmienky. Ak tzv. čakacia doba podľa názoru žalovanej slúži len žalovanej - poisťovni na ochranu pred nepoctivým prístupom zo strany reálnych klientov, argumentujúc touto logikou žalovaná všetkých potenciálnych klientov považuje a priori už vopred za osoby konajúce v zlom/podvodnom úmysle, považoval súd tiež za neprípustné rovnako ako argumentáciu žalovanej, že pri tzv. čakacích dobách ide o inštitút dlhodobu používaný aj v minulosti, preto nemôže byť neprijateľný, nakoľko pri tejto logike by podľa súdu nebolo vôbec možné skúmať neprijateľné zmluvné podmienky zakotvené v spotrebiteľských zmluvách, odvolávajúc sa pritom na historickú skúsenosť, či skoršiu právnu úpravu. Súd prvej inštancie preto rozhodol tak, že vyhlásil tieto zmluvné podmienky za neprijateľné, nakoľko uvedené zmluvné podmienky bránia priznaniu plnenia, na ktoré poistenému vzniká nárok.

1.5. Odvolací súd k námietkam žalovaného, že v prípade žalobkyne nešlo o chronickú chorobu a na posúdenie tejto otázky boli potrebné odborné znalosti z oblasti medicíny a keď súd pri svojom závere o tom, že v danom prípade u žalobkyne došlo k náhlému zhoršeniu zdravotného stavu a nešlo o chronické ochorenie, vychádzal iba z domnienok, uviedol, že dôvodom prijatia na hospitalizáciu na chirurgickej

klinike boli jej biliárne (žlčníkové) obtiaže. V lekárskej prepúšťacej správe zo dňa 30.marca 2014 bolo prijímacím lekárom ako spôsob prijatia uvedené „I“ (neodkladné prijatie) s diagnózou K80. Ako to vyplýva z verejne dostupných zdrojov na internete, „na operáciu je indikovaný každý pacient s nálezom cholecystolitíazy, pretože možné komplikácie vyplývajúce z litiázy pri zablokovaní alebo uvoľnení kameňov (od hydropsu žlčníka, cez jeho zápal, perforáciu po akútny zápal pankreasu, ikterus - ožltnutie, atď) môžu byť závažné a ich riešenie môže byť následne výrazne komplikované.“ (zdroj: <https://www.lekari.sk/lekarsky-clanok/Laparoskopicka-operacia-zlcnika-laparoskopicka-cholecystektomia-31.html>). V súlade s uvedeným, rešpektujúc názor lekára - odborníka, ktorý žalobkyňu vyšetril a prijal na hospitalizáciu a ktorý ako spôsob jej prijatia stanovil neodkladné prijatie (na rozdiel od plánovaného prijatia, resp. iného spôsobu prijatia), prihliadnuc na možné výrazné a závažné zdravotné komplikácie, ktoré žalobkyni v prípade nevykonania neodkladnej operácie mohli hroziť, mal odvolací súd v zhode so záverom súdu prvej inštancie za preukázané, že v prípade operácie žalobkyne nešlo v žiadnom prípade o chronické ochorenie, ale o akútny, život ohrozujúci stav, ktorý si vyžadoval neodkladnú operáciu. Dôkazy podporujúce tento záver boli dostatočné a vyplývajúce zo spisu, preto nebolo potrebné na posúdenie tejto skutočnosti nariadenie znaleckého dokazovania.

1.6. Súd uvedenie odlišnej sumy v osobitných poisťných podmienkach a v poisťke považoval za zavádzajúce pre spotrebiteľa, vytváranie zdania výhodnosti poistenia, a teda za nekalé správanie zo strany žalovanej pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy. Odvolací súd poukázal na návrh poisťnej zmluvy, kde je zmluvnými stranami dohodnuté poistenie chirurgického zákroku a poisťná suma za toto poistenie 1000 € čo zodpovedalo aj sume uvedenej v poisťke k poisťnej zmluve. Za takýchto okolností bolo podľa názoru odvolacieho súdu bez významu, že v osobitných zmluvných podmienkach je pre prípad poistenia chirurgického zákroku uvedená odlišná suma, ako suma dohodnutá zmluvnými stranami pri podpise poisťnej zmluvy. Odvolací súd dal do pozornosti, že v spotrebiteľskom vzťahu je žalovaná ako dodávateľ povinná postupovať v súlade s požiadavkami odbornej starostlivosti tak, aby nedošlo k narušeniu ekonomického správania priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe. Nepochybne k požiadavke odbornej starostlivosti patrí aj dôsledné, správne a jednoznačné uvádzanie výšky poisťných súm zo strany dodávateľa. Vo vzťahu k námietke, že denné odškodnenie žalobkyni náležalo len za 5 dní, nie 6 dní hospitalizácie, odvolací súd uviedol, že ako to vyplýva z prepúšťacej správy, žalobkyňa bola hospitalizovaná v čase od 25. marca 2014 do 30. marca 2014, t.j. 6 dní, ako to správne ustálil súd prvej inštancie.

1.7. Pokiaľ žalovaná namietala, že súd nesprávne vyslovil neprijateľnosť zmluvných podmienok ohľadne čakacích dôb a odkazovala na historické súvislosti tohto inštitútu a výraz zmluvnej voľnosti zmluvných strán. Okresný súd mal za to, že predmetné zmluvné podmienky vyjadrujú finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu nie je dodané a slúži len záujmom dodávateľa. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie, na ktoré v celom rozsahu poukázal. Nad rámec uvedeného uviedol, že preskúmaním zoznamu chirurgických zákrokov, na ktoré sa vzťahuje čakacia doba uvedená v osobitných zmluvných podmienkach je zrejmé, že poistený po dobu 6 mesiacov nemá nárok na poisťné plnenie za chirurgický zákrok ani v prípadoch, akými sú aj odstraňovanie malígnych (zhubných, rakovinových) nádorov na koži, podkožnom tkanive, resekcia konečníka z dôvodu malignity, vrátane kolostómie, čo síce nie je prejednávaný prípad, ale v plnom svetle ilustruje absurditu tvrdení žalovanej o tom, že takého zmluvné dojednanie nespôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán na úkor spotrebiteľov.

1.8. Nakoniec žalovaná namietala záver súdu o začiatku omeškania žalovanej s poukazom na to, že v prejednávanom prípade bol sporný samotný právny základ nároku na poisťné plnenie, a teda do omeškania sa mohla dostať až vykonateľnosťou rozhodnutia súdu o poisťnom plnení. Právo na plnenie vznikne, ak nastane skutočnosť, s ktorou je spojený vznik povinnosti poisťiteľa plniť (poisťná udalosť)“ (§ 797 ods. 2 OZ). Odmietnuť poisťné plnenie je poisťovňa oprávnená len v prípadoch špecifikovaných § 802 Občianskeho zákonníka, čo v konkrétnom prípade nenastalo. Preto aj táto námietka bola podľa odvolacieho súdu nedôvodná.

2. Proti rozsudku podala žalovaná (ďalej aj dovolateľka) dovolanie, v ktorom navrhla, aby dovolací súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že žalobu voči žalovanej zmieta, alternatívne, ak by dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí aj vadou zmätočnosti, aby rozsudok krajského súdu ako aj rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

2.1. Uviedla, že v konaní nebolo sporné, či podmienky čakacej doby ustanovené v osobitných poistných podmienkach tvoria súčasť poistnej zmluvy. Spornou sa stala otázka, či takto dohodnuté podmienky čakacej doby je možné aplikovať, pretože nemajú povahu neprijateľných podmienok a nie sú ani z iného dôvodu neplatné (čo v konaní nebolo ani namietané). Od posúdenia tejto právnej otázky (questio juris) potom záviselo rozhodnutie v danej veci, nakoľko, ak by sa odvolací súd stotožnil s názorom žalovanej, že podmienky čakacej doby nie sú neprijateľné, a sú teda platne dojednané, nárok žalobkyne by musel zamietnuť (výrok I.) a nevyslovil by ani neprijateľnosť Podmienok čakacej doby (výroky II. a III.).

2.2. Otázka nebola v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu SR doteraz vyriešená a to, či podmienky čakacej doby, dohodnuté v osobitných poistných podmienkach, ktoré sú súčasťou poistnej zmluvy sú neprijateľné podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj len OZ). Inými slovami, či podmienka, podľa ktorej po určitý čas od uzavretia poistnej zmluvy bude vylúčená poistná ochrana, teda poistený nebude mať právo na poistné plnenie, a to pre určité prípady poistnej udalosti, pričom počas tohto obdobia sa platí poistné, je neprijateľnou podmienkou podľa § 53 ods. 1 OZ.

2.3. Podľa dovolateľky pri riešení tejto otázky oba sudy nesprávne aplikovali § 53 OZ na predmetný spor. Uvedené ustanovenie je transpozíciou smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“), ktorá v preambule uvádza, že jej zámerom je, aby (i) sa hodnotenie nekalého charakteru netýkalo podmienok, ktoré popisujú hlavný predmet zmluvy ani pomeru kvalita/cena tovaru alebo dodávaných služieb, (ii) hlavný predmet zmluvy a vzťah ceny/kvality napriek tomu mohol byť zohľadnený pri hodnotení primeranosti ostatných podmienok; a (iii) medzi iným, aby poistné zmluvy, ktorých podmienky definujú alebo popisujú poistné riziko a zodpovednosť poisťovateľa, neboli podriadené takémuto hodnoteniu, keďže tieto obmedzenia sú vzaté do úvahy pri výpočte poistného plateného spotrebiteľom.

Podľa čl. 4 ods. 2 Smernice sa hodnotenie nekalej povahy podmienky nevzťahuje ani k definícii hlavného predmetu zmluvy ani na primeranú cenu a úhradu na jednej strane, ako aj tovar alebo služby dodávané výmenným spôsobom na druhej strane, pokiaľ sú tieto podmienky zrozumiteľné.

Modus operandi testu prijateľnosti podmienky je teda taký, že ak zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu, nemožno ju vyhlásiť za neprijateľnú automaticky, ale len vtedy, ak sa netýka hlavného predmetu zmluvy, alebo nebola individuálne negociovaná.

Súd prvej inštancie a následne aj odvolací súd podmienky čakacej doby nepodrobili testu prijateľnosti podľa § 53 ods. 1 OZ vôbec. Bez skúmania, či sa týkali hlavného predmetu zmluvy, posúdili podmienky čakacej doby tak, že spotrebiteľ má povinnosť plniť za niečo, čo mu nie je dodané, a preto sú neprijateľné.

Ak sa podmienky čakacej doby týkajú hlavného predmetu poistnej zmluvy, odvolací súd bol povinný skúmať len to, či sú zrozumiteľné a či je z nich zrejмый hospodársky dôsledok.

Podstata podmienok čakacej doby (niekedy označovaná aj ako karenčná doba) spočíva v zmysle osobitných poistných podmienok (čl. 4 ods. 2) v určení časového obdobia, počas ktorého poisťovní nevzniká povinnosť plniť podľa poistnej zmluvy. Hlavným predmetom zmluvy je v konkrétnom prípade, okrem iných, aj poistenie denného odškodného pri pobyte v nemocnici z dôvodu choroby (15ND / 15NDJ) a poistenie chirurgického zákroku (B1). Podmienky čakacej doby upravujú bližšie hlavný predmet zmluvy tak, že určujú čas, od ktorého je poistenie dojednané. Odlisný čas začiatku poistenia je limitovaný len na chirurgické zákroky týkajúce sa choroby (t.j. ak by došlo k chirurgickému zákroku v súvislosti s úrazom, čakacia doba sa neuplatní, a poistený má nárok na poistné plnenie).

Vzhľadom na uvedené žalovaná mala za to, že podmienky čakacej doby sa týkajú hlavného predmetu zmluvy a sú dostatočne zrozumiteľné ako z formálneho tak aj gramatického hľadiska a zároveň je z nich zrejмый aj hospodársky dôsledok pre žalobkyňu.

Toto obmedzenie v poistnej zmluve sa zohľadňuje aj vo výpočte poistného, ktoré je určené na celé poistné obdobie a až následne je toto poistné rozdelené na mesačné splátky, v zmysle požiadavky žalobkyne (v časti „Informácie o poistení“ si poisťník zvolí frekvenciu platby poistného). Preto nebolo správne ani odvolacím súdom prevzaté odôvodnenie súdu prvej inštancie, ktorý mal za to, že žalovaná požaduje poistné za celú dobu poistenia (všetky mesiace), t.j. aj počas plynutia čakacích dôb.

Čakacia doba (alebo karenčná doba) v slovenskom právnom poriadku nie je upravená, avšak v iných členských krajinách Európskej Únie nie je výnimočná ani priama právna úprava, ako napríklad právna úprava čakacej doby v § 2848 českého zákona č. 89/2012 Sb. Občanský zákonník.

2.4. Dovolaiteľka ďalej uviedla, že tým, že sa poisťiteľ chráni pred možným špekulatívnym konaním, realizuje svoj legitímny záujem, z ktorého majú v konečnom dôsledku prospech všetci poisťníci/poistení. Dôsledkom rezignácie na takúto ochranu by bolo poskytovanie poisťného plnenia aj v prípadoch, ktorému poistenie nemá slúžiť (nešlo by o poistenie náhodnej udalosti). To by sa prejavilo vo zvýšených nákladoch a následne zvýšenom poisťnom pre všetkých poisťníkov/poistených. Teda naopak, rezignácia poisťovne na úpravu takýchto možných životných situácií by bola prejavom jej nedostatočnej odbornej starostlivosti. Z uvedeného teda vôbec nie je možné vyvodiť, že by žalovaná považovala všetkých potenciálnych klientov a priori za osoby konajúce v zlom/podvodnom úmysle, čo malo byť neprípustné. V zmluvách, o to viac vo formulárových zmluvách, sa bežne dojednávajú klauzuly, ktoré (aj pod vplyvom predchádzajúcich skúseností) regulujú aj neželané správanie zmluvných strán a nevyvodzuje sa z toho, že zmluvná strana sa a priori považuje za osobu konajúcu mala fide.

2.5. Dovolaiteľka mala za to, že konanie pred súdom je zaťažené aj vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

Žalovaná svoju obranu postavila aj na tom, že ak by sa aj podmienky čakacej doby neaplikovali, potom by poisťné plnenie nepatrilo žalobkyni z dôvodu 12.2.2. Všeobecných poisťných podmienok: „Poisťovateľ je oprávnený zamietnuť poisťné plnenie, ak poisťník alebo poistený nesplní povinnosti uvedené v príslušných ustanoveniach Občianskeho zákonníka, v týchto VPP, v poisťných podmienkach a v príslušných osobitných poisťných podmienkach [OPP]“ alebo z dôvodu ustanoveného v § 802 ods. 2 OZ, podľa ktorého ak sa poisťiteľ dozvie až po poisťnej udalosti, že jej príčinou je skutočnosť, ktorú pre vedome nepravdivé alebo neúplné odpovede nemohol zistiť pri dojednávaní poistenia a ktorá pre uzavretie poisťnej zmluvy bola podstatná, je oprávnený plnenie z poisťnej zmluvy odmietnuť; odmietnutím plnenia poistenie zanikne. Z tohto dôvodu bolo relevantné zistiť, či žalobkyňa trpela na chronické ochorenie, ktorého dôsledkom bol operačný zákrok. Aj odvolací súd zrušil pôvodné rozhodnutie súdu prvej inštancie s tým, že je potrebné doplniť dokazovanie v tomto smere. Dovolaiteľka mala za to, že hodnotiť závery týkajúce sa chorôb a ich vplyvov je odborná otázka spadajúca do odboru zdravotníctva a farmácia. Za týmto účelom sa žalovaná pokúsila doplniť dokazovanie súkromným znaleckým posudkom, ktorý však v dôsledku odopretia prístupu k zdravotnej dokumentácii žalobkyne nemohla predložiť, a preto navrhla, aby súd prvej inštancie poveril znalca vypracovaním znaleckého posudku, tak ako ho usmernil odvolací súd. Súd prvej inštancie zamietol návrh na doplnenie dokazovania, pretože by neúmerne predĺžilo konanie a odvolací súd nepovažoval za potrebné doplniť dokazovanie znaleckým posudkom, nakoľko dôkazy v spise považoval za dostatočné. Napriek uvedenému, odvolací súd skutkový stav ustálil na základe „doplnenia dokazovania“, in concreto citáciou článku z webovej stránky. Odvolací súd z uvedeného článku ako aj zo správy lekára, ktorý žalobkyňu vyšetril a prijal na hospitalizáciu, vyvodil, že ak žalobkyňa bola indikovaná na operáciu, nešlo o chronické ochorenie, ale o akútne, život ohrozujúci stav, ktorý si vyžadoval neodkladnú operáciu. Pritom však odvolací súd prehliadol to, že v predmetnom článku na webovej stránke sa nachádza informácia o tom, že indikáciou na laparoskopickú operáciu je zápal žľazníka, či už akútne alebo chronické. Inými slovami, to, či je alebo nie je pacient operovaný, nevyklučuje, že sa u neho mohlo jednať o chronickú cholecystitídu s náhlým akútnym vzplanutím.

Dovolaiteľka uviedla, že nevykonanie dôkazu samo o sebe nie je porušením práva na spravodlivý proces, ale pri zhodnotení celého postupu odvolacieho súdu je zrejmé, že žalovanej znemožnil uplatňovanie jej práv do takej miery, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd nie len že nevykonával navrhované znalecké dokazovanie, ale odborné závery nahradil vlastnými závermi, že u žalobkyne išlo o akútne život ohrozujúci stav, vyžadujúci neodkladnú operáciu, ktoré čerpal z článku na internete, čím doplnil dokazovanie, ktorého sa žalovaná nemohla zúčastniť ako ani vyjadriť sa k nemu. Doplnením dokazovania bez toho, aby sa ho strana mohla zúčastniť došlo k odňatiu možnosti korigovať nesprávny postup odvolacieho súdu ako aj vyjadriť sa k nemu, čo predstavuje porušenie rovnosti strán a kontradiktórnosti konania podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy a čl. 6 ods. 1, čl. 8 a čl. 9 CSP, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalovaná bola po zrušení pôvodného rozhodnutia súdu prvej inštancie v očakávaní, že dokazovanie bude vykonané. Namiesto toho, súd prvej inštancie návrh na doplnenie dokazovania zamietol a odvolací súd v rozpore s jeho predchádzajúcim usmernením, odbornú otázku (či žalobkyňa trpela na chronické ochorenie, ktorého dôsledkom bol operačný zákrok, alebo išlo o akútne zhoršenie zdravotného stavu, ktoré si vyžiadalo neodkladnú operáciu) posúdil sám tak, že

odpoveď na ňu vyplýva z verejne dostupných zdrojov - článku z internetovej stránky.

Dovolateľka poukázala na to, že odvolací súd odôvodnil, že nie je nutné dať odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam. Uvedené však nezbavilo odvolací súd vyjadriť sa k všetkým sporným skutkovým zisteniam aspoň v rozsahu ich bezvýznamnosti. V opačnom prípade išlo o svojvoľné rozhodnutie, ktoré je nepreskúmateľné (obdobne v náleze Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 33/12 zo dňa 3.10.2012 a uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/120/2019 zo dňa 27.8.2019). Uviedla, že žalobkyňa ani jej zákonná zástupkyňa v čase podpisu poistnej zmluvy neuviedli prvý žľčníkový záchvat žalobkyne pred uzavretím poistnej zmluvy (podľa výpovede žalobkyne na pojednávaní zo dňa 20. novembra 2015), v dôsledku ktorého bola liečená v nemocnici, v dotazníku, ktorý je súčasťou poistnej zmluvy. Nárok na poistné plnenie bol odmietnutý z dvoch dôvodov. Jedným z dôvodov bolo vedomé uvedenie nepravdivých alebo neúplných údajov do poistnej zmluvy (v dôsledku čoho bola žalovaná oprávnená podľa 12.2.2 VPP ako aj podľa § 802 ods. 2 OZ odmietnuť poskytnúť poistné plnenie) a druhým boli podmienky čakacej doby. V odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu sa neuvádza, ani len v rozsahu bezvýznamnosti, prečo nebolo možné aplikovať čl. 12.2.2 VPP alebo ustanovenie § 802 ods. 2 OZ. Keďže odvolací súd bližšie neuviedol dôvody, pre ktorý neaplikoval podmienky, uvedené vo všeobecných poistných podmienkach, vrátane ceny poistného, žalovaná mala za to, že odôvodnenie odvolacieho súdu je v tejto časti nepreskúmateľné, čo taktiež zakladá vadu zmätočnosti.

3. Žalobkyňa podala k dovolaniu žalovanej vyjadrenie a navrhla ho ako nedôvodné zamietnuť.

3.1. Poukázala na hodnotu sporu z hľadiska podaného dovolania žalovanou ako dodávateľom a jeho neprípustnosť pre tzv. majetkový cenzus. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania z dôvodov uvedených žalovanou vyplýva, že dovolateľka namieta nevykonanie dôkazu, nahradenie posúdenia odbornej otázky a odňatie možnosti oboznámiť sa dôkazným prostriedkom a nedostatočné odôvodnenie.

Vo vzťahu k nevykonaniu dôkazu - návrhu na doplnenie dokazovania súkromným znaleckým posudkom, ktorý dovolateľka ako žalovaná navrhla prvý krát s súdnym sporovom konaní vykonať až na pojednávaní 5. marca 2019 žalobkyňa uviedla, že odvolací súd v zrušujúcom uznesení 29. novembra 2018 uviedol, že je dôkaznou povinnosťou žalovanej preukázať svoje tvrdenia, že šlo o chronickú chorobu a teda nič nebránilo žalovanej, aby bola vo veci do pojednávania nariadeného súdom na deň 5. marca 2019 aktívna. Poukázala na to, že dovolateľka svoju poistnú vec podrobila svojmu internému šetreniu a prieskumu, na základe ktorého rozhodla o neplnení a teda už v mesiaci júl 2014 musela mať dokonalý poznatok o jej zdravotnom stave, keďže 7. júla 2014 písomným podaním oznámila odmietnutie nároku na poistné plnenie, čo odôvodnila tak, že poisťovateľ nie je povinný poskytnúť poistné plnenie v dôsledku choroby alebo telesného poškodenia, ktorých príznaky sa prejavili pred dojednaním poistenia. Bolo zákonnou a zmluvnou povinnosťou dovolateľky vec riadne prešetriť najneskôr pred uzatvorením reklamácie aj v súčinnosti so žalobkyňou, s nemocničným zariadením a ošetrojúcimi lekármi, tak ako je žalobkyňa opakovane písomne žiadala, pretože pôvodný záver o chronickej chorobe nekorešpondoval so skutočným zdravotným stavom a vyšetreniami. Dovolateľka však len vo svoj prospech a na svoje obohatenie sa zneužila istú zjavnú nepresnosť jedného z lekárskejších stanovísk.

3.2. Vo vzťahu k tvrdenej nedostatočnosti odôvodnenia žalobkyňa dala do pozornosti viaceré rozhodnutia odvolacieho súdu a mala za to, obsah súdneho spisu a obsah odôvodnenia rozsudku napadnutého dovolaním dovolateľky nedáva žiadny podklad pre uplatnenie označených rozhodnutí. Aj zo samotného dovolania dovolateľky vyplýva, že dovolateľka v dovolaní akoby kreovala nový a iný skutkový stav a súčasne opisuje inak ako súdom správne zistený skutkový stav. Dovolateľka ho vo svojej „genéze“ prezentuje odlišne ako tomu bolo v súdnom sporovom konaní a tak sa pokúša vytvoriť situáciu dôvodnosti ňou podaného mimoriadneho opravného prostriedku. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku iste správne uviedol skutočne, riadne a dostatočne zistený skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd pre posúdenie a rozhodnutie veci za rozhodujúci, úplne opísal sporovými stranami prezentované stanoviská k prerokovanej veci, obsah písomných podaní a prednesov sporových strán k prerokovanej veci, vrátane obsahu odvolania a jasne, zrozumiteľne a presvedčivo uviedol právne predpisy, z ktorých vyvodil právny názor vysvetlený v odôvodnení rozsudku, čím si riadne a úplne splnil povinnosť uvedenú v zákone a preto nie je dôvodné dovolanie vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP.

3.3. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania z dôvodov žalovanou označených ako nesprávne právne posúdenie žalobkyňa uviedla, že súd rozhodol vecne správne a zákonne a preto dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP daná nie je, poukázala na odôvodnenie súdov, ktoré považovala v plnom rozsahu za správne.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalovaná, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je dôvodné, a preto je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

4.1. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

4.2. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

4.3. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

5. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

5.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

6. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

7. Dovolateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania na základe ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľka namietala, že procesným postupom odvolacieho súdu došlo k zásahu do jej práva na spravodlivý súdny proces a namietala nevykonanie dôkazov a nedostatočné odôvodnenie a arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

7.1. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto

skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovanej, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti.

8. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

8.1. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu (účastníkmi konania) a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

8.2. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu/účastníka mimosporového konania na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu/účastníka konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu/účastníka konania. Porušením uvedeného práva strany sporu/účastníka konania na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu/účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

8.3. Povinnosťou všeobecného súdu je preto uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

9. Podľa § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

V odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav. Táto povinnosť odvolacieho súdu je nenahraditeľná a neopomenuteľná.



10. Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd skúmal, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu dáva relevantnú odpoveď na všetky podstatné otázky. Zistil, že tomu tak nie je.

10.1. V predmetnom spore súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania a ustálenia skutkového stavu rozhodol v poradi prvým rozsudkom, tak, že nárok na finančné plnenie nepriznal a sám vyslovil ako neprijateľnú časť zmluvných dojednaní, uvedených v Osobitých poistných podmienkach, ktoré tvorili súčasť zmluvy o poistení, keď ako dôvod uviedol, že : „, je neprípustné, že poistená osoba platí poistné za každý mesiac (v danom prípade išlo o mesačne dojednané poistné), avšak podľa poistných podmienok počas tzv. čakacej doby (2 mesiace od začiatku poistenia pri pobyte v nemocnici a 10 mesiacov pri chirurgickom zákroku) aj v prípade náhodnej poistnej udalosti žalovaná - poisťovňa by pri uplatňovaní týchto čakacích dôb nemusela plniť. Žalovaný požadoval poistné aj počas plynutia tzv. čakacích dôb, avšak počas týchto tzv. čakacích dôb týkajúcich sa poisteného ho nič nezaväzuje plniť ani pri náhodne vzniknutej poistnej udalosti, čo len potvrdzuje záver o neprijateľnosti celej takejto zmluvnej podmienky. Ak tzv. čakacia doba podľa názoru žalovanej slúži len žalovanej - poisťovni na ochranu pred nepoctivým prístupom zo strany reálnych klientov, argumentujúc touto logikou žalovaná všetkých potenciálnych klientov považuje a priori už vopred za osoby konajúce v zlom/podvodnom úmysle, považoval súdu tiež za neprípustné rovnako ako argumentáciu žalovanej, že pri tzv. čakacích dobách ide o inštitút dlhodobu používaný aj v minulosti, preto nemôže byť neprijateľný, nakoľko pri tejto logike by podľa súdu nebolo vôbec možné skúmať neprijateľné zmluvné podmienky zakotvené v spotrebiteľských zmluvách, odvolávajúc sa pritom na historickú skúsenosť, či skoršiu právnu úpravu. „,

10.2. Po zrušení rozsudku uznesením krajského súdu, v ktorom mu bolo uložené: ... „, doplniť dokazovanie a opätovne posúdiť okolností uzavretia poistnej zmluvy. Svoje dokazovanie zameria na ustálenie, či žalobkyňa v čase uzavretia poistnej zmluvy trpela na chronické ochorenie, ktorého dôsledkom bol operačný zákrok, ktorému sa podrobila v čase po uzavretí zmluvy, alebo ide o akútne zhoršenie zdravotného stavu., ktoré si vyžiadalo neodkladnú operáciu, ktoré vzniklo v čase po uzavretí poistnej zmluvy. Ak žalovaná tvrdí, že šlo o chronickú chorobu, čo predstavuje výnimku z poistenia, má v tejto súvislosti dôkaznú povinnosť na preukázanie svojich tvrdení. Odvolací pripomína, že v súlade s § 298 CSP je vyhlásenie neprijateľnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore záväzná iba inter partes pre strany sporu) a len v prejednávanej veci, v žiadnom prípade nie je záväzná erga omnes (pre každého). Skúmanie neprijateľnosti zmluvnej podmienky má preto význam iba v prípade, ak súd dospeje k záveru, že takáto zmluvná podmienka bráni priznaniu plnenia, na ktoré by inak vznikol nárok. Odvolací súd pripomína, že, okrem tzv. „čakacích dôb, je v súvislosti s uplatneným žalobným nárokom v konaní dôvodné zaoberať sa zdravotným dotazníkom, ktorý je súčasťou poistnej zmluvy aj z pohľadu jeho zrozumiteľnosti a jasnosti pojmov použitých v predmetnom dotazníku, spôsobu jeho vyplňovania ako aj podaných vysvetlení pri jeho vyplňaní zo strany žalovanej. Taktiež je potrebné preskúmať zmluvnú podmienku, ktorá podľa žalovanej bráni priznaniu poistného plnenia v dôsledku liečenia choroby, ktorej príznaky sa prejavili pred uzavretím poistenia. „, z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie nariadil následne pojednávanie dňa 5. marca 2019 (č. l. 169 spisu) na ktorom sa vyjadrili právni zástupcovia strán konania, súd oboznámil dovtedajší obsah spisu, návrh na vykonanie dokazovania zamietol a rozhodol tak, že nárok na peňažné plnenie priznal v plnom uplatnenom rozsahu a takisto opätovne vyslovil záver o neprijateľnosti zmluvných podmienok, ako v prvom rozhodnutí.

11. Krajský súd v poradi druhým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodov uvedených vyššie v bode 1 rozhodnutia dovolacieho súdu.

12. Dovolací súd vychádzajúc z obsahu celého spisu dospel k záveru, že dovolanie žalovanej, pokiaľ namietal porušenie svojich procesných práv je dôvodné.

12.1. V prvom rade dovolací súd uvádza, že súd prvej inštancie v konaní nerešpektoval záväzný pokyn nadriadeného súdu pokiaľ nevykonával ním nariadenie dokazovanie intenciách kasačného rozhodnutia odvolacieho súdu, naviac takéto dokazovanie nevykonával ani súd odvolací, ktorý nepochopiteľne rezignoval na svoje vlastné závery, a teda nedostatok v dokazovaní zostal neodstránený, čím v danom prípade je konanie postihnuté vadou zmätočnosti, ktorá zakladá nie len prípustnosť, ale i dôvodnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Treba poznamenať, že pokyn nadriadeného súdu vykonať konkrétny dôkaz je bez ďalšieho pre súd záväzný a preto je bez právneho významu, či takýto

dôkaz (ne)navrhne súdu i sporová strana.

13. Takéto konanie odvolacieho súdu sa potom nevyhnutne odrazilo i v nepresvedčivosti a nepreskúmateľnosti jeho rozhodnutia. Jeho závery o tom, že v žiadnom prípade nešlo o chronické ochorenie žalobkyne, vychádzajú naozaj iba z domnienky, a nemožno ich považovať za odôvodnené, keď súd prvého stupňa nevykonanie dôkazu na ustálenie tejto podstatnej skutočnosti odôvodnil iba hospodárnosťou konania a dĺžkou trvania sporu, čo však nemôže byť na úkor strany sporu a odvolací súd pridal iba odkaz na verejný zdroj na internete.

14. Za úplne nedostatočné vzhliadol dovolací súd odôvodnenie neprijateľnosti zmluvných podmienok čakacích dôb, ako to ustálili oba sudy.

14.1. Podľa § 298 v spojení s § 295 CSP je súd povinný i bez návrhu skúmať neprijateľnosť zmluvných podmienok uvedených v zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiac so spotrebiteľskou zmluvou. A to nielen tých, na ktorých spočíva uplatnený nárok, ale všetkých ostatných podmienok spotrebiteľskej zmluvy alebo iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, na tento účel aj bez návrhu obstarat' alebo zabezpečiť dôkaz a vykonať ho, výslovne uviesť vo výroku znenie zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, ak dospel k záveru o jej neprijateľnosti. Tieto ustanovenia predstavujú v Civilnom sporovom poriadku odôvodnenú výnimku z dispozičného princípu a z princípu ne ultra petitem. Skúmanie neprijateľných zmluvných podmienok sa týka nielen samotnej zmluvy, ale aj všetkých zmluvných dokumentov s ňou súvisiacich. Súd nemusí vyhlasovať uznesenie o začatí konania, ak mieni ex officio určiť v začatom spotrebiteľskom spore zmluvnú podmienku za neprijateľnú. Musí však umožniť stranám vyjadriť sa k možnému posúdeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, aby bolo jeho rozhodnutie predvídateľným. Princíp kontradiktórnosti totiž zabezpečuje stranám rovnaké právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a tiež k skutkovým a právnym okolnostiam, ktoré sú rozhodujúce pre výsledok konania, čo zdôrazňuje aj SDEÚ vo svojej rozhodovacej činnosti. Takúto možnosť by mal mať jednak dodávateľ, v ktorého záujme, pochopiteľne, bude predložiť dôkazy a tvrdenia o tom, že zmluvná podmienka nie je neprijateľná, no súd musí prihliadnuť aj na vyjadrenie spotrebiteľa, či si aj napriek neprijateľnosti zmluvnej podmienky nepraje byť ňou viazaný.

15. V predmetnom spore pred rozhodnutím súdu prvej inštancie táto možnosť stranám sporu daná nebola, čo samo osebe sa javí ako nesprávny procesný postup, a viedol k prekvapivosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, a je potrebné dodať i k nedostatku odôvodnenia, na druhej strane v rámci odvolacieho kasačného konania a následného opätovného rozhodnutia bola daná možnosť stranám sa k uvedenému záveru súdu vyjadriť.

16. Dovolací súd však dospel k záveru, že odôvodnenie súdov v prípade, ak rozhodujú ex officio musí v sebe obsahovať ešte väčšiu požiadavku na kvalitu odôvodnenia takéhoto rozhodnutia súdu. Z hľadiska záväznosti vyslovenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spore dovolací súd súhlasí so záverom o jej záväznosti iba medzi stranami sporu, ale nemôže prehliadnuť i ďalšie konzekvencie takéhoto rozhodnutia.

16.1. Ústavný súd vo svojom rozhodnutí I. ÚS 540/2012 uviedol, že aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06).

17. Z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že nedostatočným odôvodnením trpiace rozhodnutie odvolacieho súdu dáva podklad pre záver, že konanie je postihnuté vadou v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

18. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§

449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

19. K uplatnenému dovolaciemu dôvodu žalovanou z hľadiska § 421 ods. písm. b/ CSP dovolací súd, i keď sú mu známe závery ústavných rozhodnutí (napr. II. ÚS 89/2018 (ZNaU 14/2018) mal za to, pokiaľ nedôjde k riadnemu odôvodneniu záverov súdov, prečo považuje dohodnuté zmluvné dojednania za neprijateľné, tak ako to vyslovili vo svojich rozhodnutiach v predmetnom spore, akékoľvek právne závery v intenciách dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 CSP by boli predčasné a nahrádzali by činnosť odvolacieho súdu.

20. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.